

УДК 379.85

Бейдик О. О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Новосад Н. О.

Арт-студія «Novosad-art», США

Топалова О. І.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ

Розглянуто основні визначення подієвого туризму, його особливості та чинники, що стримують або гальмують розвиток подієвого туризму. Висвітлено поняття івент-менеджменту та його типологію.

Ключові слова: подієвий туризм, івенти, івент-менеджмент.

Вступ. Подієвий туризм – це унікальні туристичні пропозиції, які включають не лише традиційний відпочинок, а й участь у найяскравіших світових подіях. Бразильський карнавал, Олімпіада в Пекіні, безліч виставок, мюзиклів, концертів, ярмарок – всі ці події привертають все більше прихильників, які активно та насичено проводять свої вихідні чи канікули.

Часто туристи замовляють індивідуальні тури за своїми інтересами. Це може бути винний, або, скажімо, кінний фестиваль або молодіжні фестивалі, такі як «Love Parade» у Берліні та «Будапешт-парад» в Угорщині. У серпні актуальним є музичний фестиваль «Сігет», який щорічно проходить в Угорщині і змагання автогонщиків «Формула-1». Подієвий туризм відіграє важливу роль у вирішенні соціально-економічних завдань територій. При цьому особливої актуальності набуває включення подієвого туризму в програми довгострокового розвитку, прийнятими місцевими органами влади. Дані документи повинні включати в себе субсидування коштів для розвитку туристичної інфраструктури, план заходів з підготовки кадрів, широкий комплекс заходів в області інформаційного просування подієвих турів. Реалізація

вищезазначених заходів дозволить позитивно впливати на соціально-економічний розвиток території.

Постановка проблеми. Розвиток подієвого туризму ґрунтується на залученні широкого контингенту туристів, мотивом подорожі яких є події культурного або спортивного життя міста, або країни. Розробка і проведення важливих знакових заходів культурного, наукового, спортивного характеру, нових святкових програм, конференцій, конгресів, «круглих столів» здатна привернуть велику кількість учасників і гостей з України, країн близького та далекого зарубіжжя.

У цілому в Україні є реальні можливості для активного розвитку подієвого туризму, як однієї із складових частин загального механізму туристичної діяльності, але необхідно, як це зазначено в Законі України «Про туризм», забезпечити раціональне використання та збереження туристичних ресурсів. Адже, подія, як туристичний ресурс, має яскраво виражений мультиплікаційний ефект – вона «змушує» розвиватися різні сектори туристичної індустрії для ефективнішого використання власного потенціалу. Виразним прикладом цього є проведення в Україні фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу у 2012, Євробачення у 2005 та 2017 роках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні дослідження питань організації та розвитку подієвого туризму в сучасних економічних умовах відображені в наукових працях вітчизняних і зарубіжних вчених А. В. Бабкіна І. Т. Балабанова, В. С. Боголюбова, Е. Н. Ільїної, О. Костюк, К. Купера, Д. Флетчера, Д. Гільберта, Дж. Рітчі, Д. Беліво, Р. Лінча, А. Віла, Д. Гетца та ін [1-10]. Завдяки їхнім дослідженням подієвий туризм виділився в самостійну галузь науки зі своїм термінологічним апаратом і став розглядатися як окремий напрямок.

Мета статті – визначення основних термінів, особливостей та дефініцій подієвого туризму, висвітлення ролі подієвого туризму в економічному розвитку країни, як на національному, так і на локальному рівнях, дослідження івент-менеджменту, як складової подієвого туризму, аналіз типології запланованих подій.

Виклад основного матеріалу. Подієвий туризм – напрям порівняно молодий і надзвичайно цікавий. Основна мета поїздки приурочена до певної події. Унікальні тури, що поєднують в собі традиційний відпочинок та участь в найбільш видовищних

заходах планети, поступово завойовують все більшу популярність. Аналіз наукової літератури з подієвого туризму свідчить про значну варіативність розуміння цього терміну. Так, за Д. Гетцом подієвий туризм – це термін, який використовується в туристській літературі для опису розвитку дестинації і маркетингової стратегії для реалізації всіх потенційних економічних переваг від події [8, 9].

Подієвий туризм – це неминуща атмосфера свята, індивідуальні умови відпочинку і незабутні враження. Головна особливість подієвого туризму – безліч яскравих неповторних моментів [2]. З іншого боку, подієвий туризм – складова культурного туризму, пов'язана з певною подією в суспільному житті; подорож, пов'язана з цікавою для туриста подією [3, 6]; поїздки з метою задоволення потреби у відвідуванні будь-якого заходу [7]; вид туристської діяльності, що приваблює туристів різноформатними громадськими заходами культурного або спортивного життя, які сприяють розвитку інфраструктури туризму, інтеграції різних верств населення в суспільство і формуванню позитивного іміджу дестинації [1]; туристська діяльність, пов'язана з різноманітними значущими суспільними подіями, а також рідкісними природними явищами, що привертають своєю унікальністю, екзотичністю, неповторністю велику кількість туристів з різних країн [1, 5-7].

Особливостями подієвого туризму є: відсутність сезонності; можливість прогнозування; масовість; інтерактивність; інноваційність; регулярність подій; стимулювання повторного відвідування дестинацій; видовищність (рис. 1).

Гальмуючими факторами, що негативно впливають на розвиток подієвого туризму, є слаборозвинена туристська інфраструктура, низька інвестиційна та ділова активність місцевого населення, нестача кваліфікованих кадрів, слабе інформаційне просування заходу, слабе використання туристського потенціалу [рис. 2].

Подія – найважливіший мотивуючий фактор в туризмі. Івенти помітно впливають на розвиток і маркетингові плани більшості туристських заходів. Роль і вплив заздалегідь спланованих подій в сфері туризму підтвержені документально, особливо великий вплив івентів на конкурентоспроможність туристської дестинації. Подієвий туризм як галузь відокремився в науковому співтоваристві і індустрії туризму два десятиліття тому, що спричинило подальше вражаюче зростання даного сектора [1].

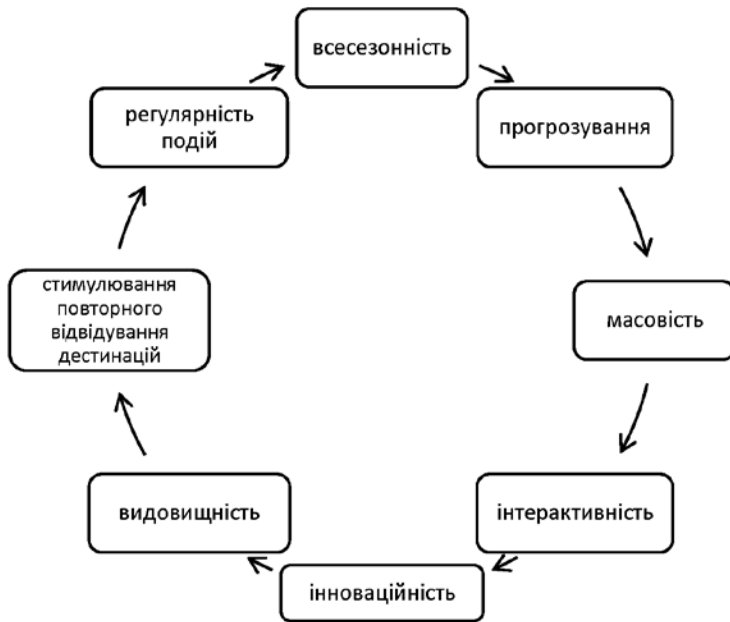

Рис. 1. Особливості подієвого туризму

Рис. 2. Гальмуючі фактори розвитку подієвого туризму

Івент-менеджмент – це прикладна галузь вивчення і простір професійної практики, присвячене плануванню, проведенню і управлінню спеціальними заходами, такими, як фестивалі, різноманітні святкування, розваги, політичні і державні події, спортивні та пов'язані з мистецтвом івенти, заходи, які відносяться до бізнесу і корпоративних подій (зустрічі, наради, виставки), заходи, які відносяться до приватних (весілля, вечірки, соціальні,

родинні заходи).

Типологія запланованих подій включає в себе культурні свята, політичні та державні події, бізнес, торгівлю, мистецтво та розваги, освітні та наукові події, спортивні змагання, розважальні та приватні події [рис. 3].

Рис. 3. Типологія запланованих подій (за D. Getz, 2005)

Як і подієвий туризм, подієвий або івент-менеджмент – це швидкозростаюча професійна галузь, в якій туристи – споживачі на потенційному ринку запланованих заходів. Але не всі події повинні бути орієнтовані на туризм, так як деяке побоювання викликає потенційний негативний вплив, пов'язаний з прийняттям маркетингової орієнтації. Також у івентів є й інші цілі і завдання, включаючи формування суспільства, відродження міст, культурний розвиток. Заплановані події або івенти – це просторово-часовий феномен, кожен з яких є унікальним внаслідок взаємодії навколишнього оточення, публіки, систем управління, включаючи розробку окремих елементів і програми.

Привабливість івентів полягає в тому, що вони завжди різні, ніколи не повторюються. І вам потрібно побувати там, в певному місці та в певний час, для того, щоб отримати виняткові враження. Крім того, існують «віртуальні івенти», що представляють інтерес і цінність для споживачів та індустрії туризму. Комунікації здійснюються за допомогою різноманітних засобів масової інформації.

Висновки. Аналіз основних особливостей подієвого туризму та подій показав наступне:

- подія як туристичний ресурс має яскраво виражений мультиплікаційний ефект – вона «змушує» розвиватися різні сектори туристичної індустрії для ефективнішого використання власного потенціалу;

- особливостями подієвого туризму є: відсутність сезонності; можливість прогнозування; масовість; інтерактивність; інноваційність; регулярність подій; стимулювання повторного відвідування дестинацій; видовищність.

Рецензент – доктор географічних наук, професор І. Г. Смірнов

Література:

1. Алексеева О. В. Событийный туризм как фактор социально-экономического развития региона : автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. экон. наук [Текст] / О. В. Алексеева. – М., 2012. – 28 с.

2. Бабкин А. В. Специальные виды туризма [Текст] / А. В. Бабкин. – Ростов/Д. : Феникс, 2008. – 252 с.

3. Биржаков М. Б. Событийный туризм: карнавалы в истории и современном туризме [Текст] / Биржаков М. Б., Воронцова И. В., Метелев Н. И. // Туристские фирмы. – 2000. – № 23. – С. 94-111.

4. Долженко Г. П. Событийный туризм в Западной Европе и возможности его развития в России [Текст] / Г. П. Долженко, А. В. Шмыткова // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Серия : Общественные науки. – 2007. – № 6. – С. 116-119.

5. Лакомов Е. Ф. Повышение конкурентоспособности регионов России на основе развития услуг по событийному туризму : автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. экон. наук [Текст] / Е. Ф. Лакомов. – М., 2013. – 28 с.

6. Никитина С. С. Событие как основа для проектирования туристического продукта [Текст] / С. С. Никитина, М. В. Зинченко // Актуальные проблемы гуманитарных наук : Мат. Международной научно-практ. конф. (Томск, 5-6 апр. 2012 г.). – Томск, 2012. – С. 81-84.

7. Фролова Т. А. Экономика и управление в сфере социально-культурного сервиса и туризма : конспект лекций [Электронный ресурс] / Т. А. Фролова. – Таганрог : ТТИ ЮФУ, 2010. — Режим доступа : http://www.aup.ru/books/m19/2_1.htm

8. Getz D. Event management and event tourism [Text] / Donald Getz. – NY : Cognizant, 2005.

9. Getz D. Event tourism: Definition, evolution, and research [Text] / Donald Getz // Tourism Management. – 2008. – №29.

10. «Тралі-валі фестивалі» або Подієвий туризм [Текст] // Tourbusiness. – 2008. – №7-8 (13-14). – С. 14.

А. А. Бейдык, Н. А. Новосад, О. И. Топалова

ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ И ОСОБЕННОСТИ СОБЫТИЙНОГО ТУРИЗМА

Рассмотрены основные определения событийного туризма, его особенности и факторы стимулирующие или сдерживающие развитие событийного туризма. Рассмотрено понятие ивент-менеджмента и его типология.

Ключевые слова: событийный туризм, ивенти, ивент-менеджмент.

A. Beydik, N. Novosad, O. Topalova

FACTORS AND CHARACTERISTICS OF EVENT TOURISM ORGANIZATIONS

Basic determinations of event tourism are considered, his features and factors are a stimulant or retentive development of event tourism. The concept ivent-management and its typology are analyzed.

Keywords: event tourism, iventi, ivent-management.

Надійшла до редакції 11 листопада 2016 р.